




CPI
CENTER RS ZA
POKLICNO
IZOBRAŽEVANJE



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union



Predstavitev prve sistematične spremljave SOK-a



Dr. Klara Skubic Ermenc
Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani



Temeljne značilnosti ogrodja

Celovito ogrodje, ki vključuje:

- Celotno področje formalnega izobraževanja:
Osnovnošolsko, srednješolsko (poklicno, strokovno in splošno), visokošolsko področje
- Velik del kvalifikacij, pridobljenih izven formalnega izobraževanja (razviti akreditacijski postopki):
Nacionalne poklicne kvalifikacije, kvalifikacije pridobljene ob zaključkih programov usposabljanja/izpopolnjevanja, študijskih programov za izpopolnjevanje; dodatne kvalifikacije

Komunikacijsko ogrodje z elementi reformskega:

- Preglednost sistema kvalifikacij v državi, sistematizacija
- Razumljivost sistema
- Uvedba novih kvalifikacij in krepitev rezultatskega pristopa (reformska elementa)



Iz temeljnih značilnosti izhajajo raziskovalna vprašanja

1. Kako deležniki razumejo SOK?
2. S kakšnimi nameni deležniki SOK uporabljajo?
3. Kakšna je med deležniki prepoznavnost SOK?
4. Ali ima SOK vpliv na sistem izobraževanja in kakšen ta vpliv je?



Metodologija

Ciljne skupine so bile izbrane glede na opredeljena področja evalvacije, tehnike pridobivanja podatkov pa so odvisne od področja in predvidene ciljne skupine.

Področje evalvacije	Ciljne skupine	Raziskovalne metode in tehnike
RAZUMEVANJE OGRODJA MED DELEŽNIKI	3 strokovni sveti Nakvis Strokovna komisija NKT SOK-EOK Ministrstvi za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in izobraževanje, znanost in šport; ter vsa ostala ministrstva Zavod RS za zaposlovanje Statistični urad ENIC NARIC Europass Zbornice Sindikati Delodajalci Predstavniki: študentskih in dijaških organizacij, srednjih šol, fakultet, kariernih svetovalcev	Fokusna skupina (2 izvedeni) Polstrukturani intervjuji (27 izvedenih intervjujev) Anketa (50 izvedenih anket) KOMBINACIJA kvantitativnega in kvalitativnega pristop raziskovanja



Metodologija

<p>UPORABA OGRODJA MED DELEŽNIKI</p>	<p>Iste ciljne kot zgoraj in</p> <p>Pripravljalci dokumentov: CPI, ZRSŠ, predstavniki fakultet, predlagatelji dodatnih kvalifikacij</p>	<p>Fokusna skupina</p> <p>Intervju</p> <p>Anketa</p> <p>Kvalitativna analiza nacionalnih dokumentov</p>
<p>PREPOZNAVNOST OGRODJA MED DELEŽNIKI</p>	<p>dijaki, študenti, iskalci zaposlitve predstavniki ministrstev, študentskih in dijaških organizacij, srednjih šol, fakultet, kariernih svetovalcev</p>	<p>Anketa</p>
<p>ANALIZA VPLIVA SOK NA SISTEM IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA</p>		<p>Kvalitativna analiza dokumentov</p> <p>Primeri dobre prakse</p>



Instrumentarij in vzorec

KVANTITATIVNA RAZISKAVA:

- Anketiranje predstavnikov splošne javnosti:
 - spletni vprašalnik (za obiskovalce spletnega portala www.nok.si);
 - fizični vprašalnik (ponujen v izpolnjevanje udeležencem raznih dogodkov).
- Anketiranje predstavnikov strokovne javnosti:
 - spletni vprašalnik (povezava do ankete poslana po elektronski pošti)
- Zbiranje podatkov je potekalo od 11. 2. 2019 do 1. 3. 2019.
- Vzorec:
 - splošna javnost: 270 respondentov: več žensk kot moških; dve tretjini stari med 19 in 25 let; študentje (dobrih 60 %), petina zaposlenih;
 - strokovna javnost: 50 respondentov (44 % predstavnikov fakultet; slabih 20 % predstavnikov srednjih šol; predstavniki kariernih svetovalcev (12 %); ostalih do 4 %).



KVALITATIVNA RAZISKAVA:

- Dve fokusni skupini s strokovno javnostjo (17 deležnikov):
 - Strokovni svet RS za poklicno in strokovno izob., Nakvis, Strokovna komisija nacionalne koordinacijske točke (NKT) SOK-EOK, Europass, Euroguidance, MIZŠ, sektor za visokošolstvo pri MIZŠ, ZRŠŠ, ACS, RIC, sektor za vseživljensko učenje pri Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, ENIC-NARIC center, Statistični urad RS ter sindikat.
- 27 polstrukturiranih intervjujev s strokovno javnostjo:
 - 10 predstavnikov fakultet, 15 predstavnikov CPI, 1 predstavnik Zavoda RS za šolstvo, 1 predstavnik predlagatelja dodatnih kvalifikacij.
- Analiza dokumentov:
 - pravno-formalni in strateški dokumenti (pregled);
 - Izbrana kurikularna gradiva (analiza z vidika rabe učnih izidov): primeri poklicnih standardov, primeri katalogov praktičnega usposabljanja gradivo *Metodologija za pripravo katalogov znanja za praktično izobraževanje v višjih strokovnih šolah*.



Ključne ugotovitve – razumevanje ogrodja

- Širša in strokovna javnost cenita preglednost in urejenost, ki jo je vnesel SOK izobraževalni sistem;
- Obe javnosti menita, da SOK prispeva k boljšemu razumevanju kvalifikacij v državi.
- Opisniki ravni večinoma dobro sprejeti, nekateri problematizirajo delitev učnih izidov na kategorije znanja, spretnosti in kompetenc.
- Strokovna javnost izpostavlja dve temeljni funkciji SOK:
 - seznanjenost ljudi s kvalifikacijami
 - sistematična urejenost in povezanost vseh segmentov sistema izobraževanja in usposabljanja – omogoča lažjo primerjavo med kvalifikacijami.
- SOK kot sredstvo krepitve mobilnosti in povezovanja izobraževanja s trgom dela še ni prepoznano.
- Nejasnosti glede kvalifikacij, ki pred uvedbo ogrodja še niso obstajale ali niso bile formalno umeščene v kvalifikacijski sistem:
 - dodatne kvalifikacije (nove kvalifikacije) ter
 - kvalifikacije, ki izhajajo iz programov za usposabljanje oz. izpopolnjevanje ter študijskih programov za izpopolnjevanje.
- Za nadaljnji razvoj SOK-a prepoznana funkcija zagotavljanja kakovosti kvalifikacij.
- Usmerjenost na učne izide je prepoznana med tistimi, ki se poklicno ukvarjajo z razvojem izobraževalnih programov:
 - Vpliv na izboljšanje praks ocenjevanja ter na kakovost izobraževalnih programov.
 - Nizko je strinjanje s trditvami, da lahko usmerjenost k učnim izidom prispeva k izboljšanju praks poučevanja in učenja.



Ključne ugotovitve – uporaba ogrodja, 1

- Sogovorniki SOK uporabljajo:
 - predvsem za namen informiranja za potrebe lastnih zaposlenih ter informiranje partnerjev in uporabnikov,
 - za potrebe mobilnosti pa se SOK (še) ne uporablja v opazni meri
- Pripravljalci različnih programov, poklicnih standardov in katalogov standardov ..., dodatnih kvalifikacij uporabljajo opisnike SOK različno pogosto in za različne namene:
 - pri pripravi novih in reviziji obstoječih izobraževalnih programov;
 - pri večjih spremembah obstoječih ali pri pripravi novih študijskih programov;
 - pri pripravi učnih izidov izobraževalnega programa oz. pri pripravi učnih izidov (kompetenc);
 - pri pripravi dodatnih kvalifikacij;
 - pri pripravi katalogov za praktično usposabljanje.
- Deležniki opozarjajo tudi na nekatere izzive:
 - Opisniki so zelo abstraktni, kar nekatere ovira pri uporabi;
 - Predlog za pripravo podpornih gradiv (daljše različice opisov in dobri primeri).
- Dodatne kvalifikacije in kvalifikacije, ki izhajajo iz programov za usposabljanje oz. izpopolnjevanje ter študijskih programov za izpopolnjevanje so v skupine razdeljene glede na predlagatelja in ne glede na vsebinske razlike med njimi: težave tako pri njihovem razumevanju, akreditaciji in umeščanju v ogrodje.
- Sindikati imajo premalo sredstev in strokovno usposobljenih kadrov za resne analize predlogov in oblikovanje svojega mnenja.



Ključne ugotovitve – uporaba ogrodja, 2

- Vpliv zakona ZSOK na nacionalno zakonodajo in strateške dokumente s področja izobraževanja, na področno zakonodajo oz. predpise ter na vsebino javnih listin, razpisov za delovna mesta in nekaterih javno dostopnih obrazcev.
- Pred sprejetjem ZSOK je bilo NOK vključeno v *Resolucijo o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2013–2020* in *Resolucijo o Nacionalnem programu visokega šolstva* ter sledeče zakone in dokumente:
 - Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju
 - Zakon o visokem šolstvu (ZViS-UPB7)
 - Zakon o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah (ZNPk-UPB2)
 - Deklaracija o usmeritvah za delovanje Republike Slovenije v institucijah Evropske unije v obdobju januar 2013–junij 2014 U1314)
- Po uveljavitvi ZSOK se je SOK v področno zakonodajo in predpise vključevalo v smislu opredeljevanja izobrazbenih pogojev strokovnih kadrov v posameznih panogah, in sicer z opredeljenimi ravnmi SOK/EOK.
- Ravni SOK/EOK so se pričele pojavljati v razpisih za prosta delovna mesta, ter v nekaterih drugih javno dostopnih obrazcih.
- Pomanjkljiva uporaba SOK v kolektivnih pogodbah in nekaterih predpisih na lokalni ravni.



Ključne ugotovitve – prepoznavnost ogrodja

- Splošna javnost je s SOK relativno dobro seznanjena; vir informacij: splet (dobrih 52 %) in spričevala oz. priloge k diplomam (skoraj 26 %).
- Večina respondentov splošne javnosti zna na raven SOK umestiti svojo izobrazbo, malo manj kot polovica pozna namene SOK-a in dobra polovica se (popolnoma) strinja, da je seznanjena z ravnmi SOK.
- Večina (80 %) strokovne javnosti (med njimi 44 % predstavnikov fakultet) je seznanjena s SOK, čeprav so jim njegovi nameni nekoliko manj poznani (približno 63 %). Tako kažejo tudi rezultati intervjujev.
- Natančnejše poznavanje SOK-a je opaziti pri tistih predstavnikih strokovne javnosti, ki se po svoji dolžnosti srečujejo z njim na različne načine.
- Premalo so s SOK seznanjeni strokovnjaki na operativni ravni (svetovalci) in neposredni uporabniki.
- Deležniki z vidika prepoznavnosti ogrodja še izpostavljajo potrebo po
 - informiranosti o uporabnosti SOK na spletni strani SOK;
 - promocijo SOK v splošni javnosti (vključno z umeščeno stjo kvalifikacij v ravni SOK in razlikovanjem med tremi vrstami kvalifikacij); ter
 - boljšo informiranost izobraževalcev in delodajalcev o ravneh SOK ter o starih in novih poimenovanjih kvalifikacij.



Razprava in priporočila, 1

1. SOK je v svoji komunikacijski funkciji uspešno orodje:
 - Prispeva k preglednosti in primerljivosti kvalifikacij prek sistema izobraževanja v širokem smislu.
 - Prispeva k boljšemu razumevanju raznolikih kvalifikacij.
 - Ima potencial na področjih izboljševanja kakovosti kvalifikacij in ocenjevanja, krepitve mobilnosti, sodelovanja izobraževanja s trgov del.
2. V namene izboljšanja komunikacijske funkcije je potrebno:
 - nadaljnje informiranje in promocija;
 - usposabljanje kadrov: svetovalcev, pripravljalcev kvalifikacij in programov, delodajalcev, lokalno skupnost;
 - priprava dodatnih podpornih gradiv.



Razprava in priporočila, 2

3. SOK je v svoji reformski funkciji uspešno orodje na področju krepitve (poenotenja) rezultatskega pristopa.
- Analiza dokumentov in intervjuji kažejo na večjo prisotnost in bolj poenoteno rabo UI.
4. SOK je v svoji reformski funkciji manj uspešno orodje na področju „novih“ kvalifikacij,
- tj. dodatnih kvalifikacij (predlagatelj je izhodišče priprave, zato nejasna funkcija);
 - kvalifikacije, ki izhajajo iz programov za usposabljanje oz. izpopolnjevanje ter študijskih programov za izpopolnjevanje (nejasno razmerje do definicije kvalifikacije).
5. V namene izboljšanja:
- Ponovno preučiti in odpreti razpravo o pomenu in mestu poklicnih in dodatnih kvalifikacij v SOK: nacionalna raven in različni gospodarski sektorji;
 - vzpostavitev sistema in metodologije za periodično spremljanje implementacije SOK na vsakih 3-5 let.



Hvala za pozornost

